

CERTIFIERAD
FN-SKOLA

FN-förbundet
UNA SWEDEN

Aktion FN för jämställdhet

elevmaterial

INNEHÅLL

VAR MED I AKTION FN.....	3
AKTION FN FÖR JÄMSTÄLLDHET.....	4
10 FAKTA OM SRHR.....	5
FÖRDJUPNING: SRHR PÅ SKOLAN.....	7
FÖRDJUPNING: PROJEKTET FLICKA.....	7
MATERIAL.....	8

VAR MED I AKTION FN

Aktion FN är en aktion som görs av FN-elevföreningar på FN-skolor fyra gånger per år. Aktion FN ger FN-elevföreningar chansen att sprida information och skapa engagemang för FN och en bättre värld.

Genom Aktion FN är er skola med och uppmärksammar och stödjer FN:s arbete samt bidrar till ett bättre samhälle lokalt och globalt. Aktionerna synliggör även er förening på skolan och är ett bra tillfälle att värva fler medlemmar till er FN-elevförening.

Till varje Aktion FN finns förslag på aktiviteter på skolan, material att använda till dem samt förslag på fördjupning i det aktuella ämnet.

Har ni frågor? Kontakta oss skolhandläggare (Terese, Hanna, Jonas eller Helen) via FN-förbundets hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

Aktion FN läsåret 2018/19

För globala målen – inför FN-dagen	vecka 43	skickas ut vecka 40
För mänskliga rättigheter – inför MR-dagen	vecka 50	skickas ut vecka 47
För jämställdhet – inför kvinnodagen	vecka 10	skickas ut vecka 7
För fred – inför översynskonferensen av NPT	vecka 17	skickas ut vecka 14

AKTION FN FÖR JÄMSTÄLLDHET

Sexuell och Reproduktiv Hälsa och Rättigheter (SRHR), är ett arbete som pågår i FN sedan drygt 50 år tillbaka. Det handlar bland annat om att garantera tillgången till hälsovård, mödravård, säkra aborter och preventivmedel. I samband med internationella kvinnodagen uppmanar vi er att arrangera utställningen *Din kropp, dina rättigheter* på skolan. Var med och uppmärksamma vikten av jämställdhet för att säkerställa sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för alla!

Vad? En utställning på skolan om vikten av jämställdhet för att säkerställa sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Varför? För att skapa engagemang för allas rätt till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

När? Inför internationella kvinnodagen den 8 mars.

Hur? Arrangera utställningen *Din kropp, dina rättigheter* på skolan genom att sätta upp den medskickade affischserien om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Komplettera affischserien med fler konstnärliga uttryck som tolkar SRHR i form av t.ex. foton, teckningar och skulpturer som ni efterlyser på skolan med hjälp av en affisch som ni hittar på portalen för FN-skola. Tips! För att öka chansen att få in bidrag till utställningen kan ni bjuda in till en skapande workshop där ni fikar och skapar verk tillsammans. Använd er gärna av faktabladet *10 fakta om SRHR* som inspiration för ert skapande. Marknadsför slutligen själva utställningen genom marknadsföringsaffischen och det sociala medier-kit som ni hittar på portalen för FN-skola.

Nu börjar själva aktionen! Bjud in klasser att besöka utställningen, berätta om vad sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är samt varför det är viktigt med jämställdhet för att säkerställa SRHR för alla. Använd er gärna av *10 fakta om SRHR*. Passa på att bjuda in till nästa träff med FN-elevföreningen.

Sprid ert engagemang i sociala medier med **#AKTION FN** samt i Facebookgruppen för FN-elevföreningar som heter **FN-elevföreningar**.

FAKTA OM SRHR

- 1. SRHR är förkortning för Sexuell och Reproduktiv Hälsa och Rättigheter**, ett arbete som pågår i FN sedan drygt 50 år tillbaka. Det handlar bland annat om att garantera tillgången till hälsovård, mödravård, säkra aborter och preventivmedel. Fokus inom SRHR har ändrats gradvis under åren, från befolkningsminskning till att sätta individuella rättigheter och hälsa i centrum. I och med det har kvinnans rätt att själv bestämma om, när och hur ofta hon föder barn, och förhindrandet av oönskade graviditeter, lyfts. Rätten till abort, sexualundervisning och god mödravård har blivit allt viktigare frågor inom området.
- 2. Sexuell hälsa** definieras av Världshälsoorganisationen, WHO, som ett tillstånd av fysiskt, emotionellt, mentalt och socialt välbefinnande i relation till sexualitet; det är inte bara frånvaron av sjukdom och skada. Sexuell hälsa kräver ett positivt och respektfullt förhållningssätt till sexualitet och sexuella relationer, liksom möjligheten att ha njutbara och säkra sexuella upplevelser, fria från tvång, diskriminering och våld. För att sexuell hälsa ska uppnås och upprätthålls måste alla personers sexuella rättigheter respekteras, skyddas och uppfyllas.
- 3. Reproduktiv hälsa** definieras av WHO som möjlighet till ett tillfredsställande och tryggt sexualliv utan oro för sjukdom. Förmåga till fortplantning. Frihet att planera sitt barnafödande. Tillgång till effektiva och acceptabla metoder för familjeplanering. Tillgång till en god hälso- och sjukvård så att kvinnor kan genomgå graviditet och förlossning i trygghet och att föräldrar ges bästa möjlighet att få friska barn.
- 4. Sexuella rättigheter** ingår i de mänskliga rättigheterna och innebär att människor oberoende av kön, etnisk tillhörighet, funktionshinder, könsidentitet, sexualitet och ålder har rätt att bestämma över sin egen kropp och sexualitet. Detta utan att bli utsatta för diskriminering, kränkningar och våld. Sexuella rättigheter har dock inte definierats i internationella överenskommelser på grund av att de inte erkänns av många stater och av dem anses mycket kontroversiella.
- 5. Reproduktiva rättigheterna** innefattar bland annat kvinnors rätt att bestämma om antalet barn och om hur lång tidsrymden mellan graviditeterna ska vara. Hit hör även tillgång till preventivmedel samt till sexuell upplysning och utbildning.
- 6. Jämställdhet är en förutsättning för att säkerställa SRHR för alla.** Den väv av normer och förväntningar som är förknippade med kön återskapas inom samhällets sociala strukturer och begränsar i många länder särskilt kvinnors möjligheter. Det kan handla om att besluta om när och med vem en ska ha sex, att få ta del av högre utbildning och arbeta utanför hemmet. Samma normer leder till socialt tryck på män att visa sig fertila och ta onödiga risker. Utan jämställdhet mellan könen, och förståelse för de normer som styr, är det svårt att säkerställa de sexuella och reproduktiva rättigheterna fullt ut.

7. **De globala målen innehåller flera tydliga åtaganden för SRHR.** 2015 beslutade världens länder, inom ramen för Agenda 2030, att alla människor i världen ska ha tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Agenda 2030 består av 17 mål som ska vara uppnådda innan år 2030 och det är alla länders ansvar att arbeta mot dessa.
8. **FN:s befolkningsfond, UNFPA, arbetar med att säkerställa tillgången till SRHR** både långsiktigt och där akuta behov uppstår. I konflikter och katastrofer försämras tillgången till SRHR. Tillgången till hälsovård drabbas hårt när vägar inte längre är säkra, när hälsopersonal måste fly och när mottagningar förstörs. UNFPA arbetar för att människor på flykt ska få vård under graviditet och förlossning. De distribuerar preventivmedel och sanitetsprodukter samt ser till att flickor och kvinnor i flyktingläger får hälsovård.
9. **Många steg har tagits i rätt riktning** sedan FN:s globala arbete med SRHR påbörjades för drygt 50 år sedan. Dock saknas fortfarande statistik inom området, samt öronmärkta medel för att kunna uppfylla nollvisionerna; tillgång till preventivmedel, ingen mödradödlighet, inget våld eller skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor och på det sättet säkra allas rättigheter. Det starka fokus på uppföljning som finns inom ramen för Agenda 2030, tillsammans med utvecklingen av ny teknologi, inger hopp om fortsatta framsteg inom SRHR.
10. **Svenska FN-förbundet stöttar FN:s arbete med att säkerställa tillgången till SRHR** för flickor och kvinnor genom projektet Flicka. Projektets fokus är att stoppa kvinnlig könsstympning liksom barn- och tvångsäktenskap. Projektet drivs tillsammans med FN:s befolkningsfond UNFPA. Se fn.se/flicka

Källor: UNFPA, WHO, RFSU samt Svenska FN-förbundet.

FÖRDJUPNING: SRHR PÅ SKOLAN

Bjud in till en träff med FN-elevföreningen för att diskutera hur ni och skolan till kan arbeta vidare med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR).

Frågor att diskutera:

- Vad betyder SRHR för er?
- Får ni idag utbildning inom SRHR, tex sexualundervisning på skolan som ni tycker är tillräcklig? Om inte, vad skulle ni vilja förändra?
- Finns det möjlighet att få information på skolan om SRHR på annat sätt än via sexualundervisning? T.ex. via skolsköterskan.
- Hur ser tillgången till SRHR ut för er i er kommun? (t.ex. tillgång till information/utbildning om SRHR, tillgång till hälsovård, mödravård, säkra aborter och preventivmedel.)
- Hur skulle ni vilja gå vidare med arbetet med SRHR?

FÖRDJUPNING: PROJEKTET FLICKA

Bjud in till en träff med FN-elevföreningen för att berätta om hur FN:s befolkningsfond, UNFPA, och Svenska FN-förbundet arbetar med SRHR genom projektet Flicka. På portalen för FN-skola <https://fn.se/portalen> hittar ni en Power-Point presentation om projektet, en film och diskussionskort som ni kan använda som underlag.

MATERIAL

Elevmaterial som skickats i paket till kontaktpersoner på FN-skolor.

Vecka 7 skickades ett paket till skolornas kontaktperson med nedanstående material till Aktion FN för jämställdhet. Om ni inte vet vem er skolas kontaktperson är kontakta Svenska FN-förbundets skolenhet via vår hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

- Två ex av en affischserie i sex delar om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – skickas i ett rör.

Elevmaterial som finns på portalen för FN-skolor: www.fn.se/portalen lösenord: bolivia

- Aktion FN för globala målen – elevmaterial (detta häfte).
- Affisch till att marknadsföra utställningen.
- Affisch med uppmaning att skicka in bidrag till utställningen.
- Faktablad *10 fakta om SRHR* att skriva ut till aktionen.
- Sociala medier-kit för att marknadsföra er utställning via sociala medier.
- Länk till Power-Point presentation om projektet Flicka.
- Länk till filmen om projektet Flicka.
- Länk till diskussionskortet om projektet Flicka.